

Ława, 9.03.2026 r.

Pani Anna Pogodowska
Przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury, Sportu
i Turystyki

Kadra nauczycielska w szkołach i przedszkolach (obsada, demografia, problemy). Absencja nauczycieli w szkołach i przedszkolach i jej wpływ na jakość zajęć.

Kadra nauczycielska stanowi kluczowy element systemu oświaty. To od jej liczebności, kwalifikacji, stabilności zatrudnienia oraz kondycji psychofizycznej w dużej mierze zależy jakość kształcenia i wychowania dzieci oraz młodzieży. W ostatnich latach szkoły i przedszkola w Polsce mierzą się z wieloma wyzwaniami kadrowymi, takimi jak niedobór nauczycieli, starzenie się zawodu, przeciążanie obowiązkami, czy rosnącą absencją chorobową. W ławskich placówkach, na chwilę obecną, wszystkie etaty są obsadzone przez wymaganych specjalistów w swojej dziedzinie, w placówkach nie identyfikuje się istotnych problemów kadrowych wpływających na realizację zadań dydaktycznych, wychowawczych, czy opiekuńczych. Kadra pedagogiczna posiada kwalifikacje wymagane do prowadzenia zajęć, w tym do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, a nauczyciele systematycznie podnoszą swoje kompetencje zawodowe poprzez szkolenia, czy studia podyplomowe.

Poniżej przedstawiono informacje na temat kadry nauczycielskiej, z uwzględnieniem obsady, demografii, problemów, z jakimi borykają się dyrektorzy ławskich placówek oświatowych, jak również absencji nauczycieli.

- Obsada pedagogiczna w szkołach podstawowych obejmuje kadrę kierowniczą, która składa się z 1 etatu dyrektora, 2 etatów zastępców dyrektora oraz 1 etatu kierownika świetlicy (z wyjątkiem Szkoły Podstawowej nr 5), nauczycieli przedmiotowych oraz specjalistów. Zgodnie z art. 42d ustawy Karta Nauczyciela w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych wprowadzono minimalną łączną liczbę nauczycieli

specjalistów, która jest zapewniona w każdej placówce. Poniżej przedstawiono wielkość etatów kadry nauczycielskiej oraz specjalistów w szkołach:

SP1 – 65 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 61,65 etaty (80,11 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 4 etaty kadry kierowniczej i 3,2 etaty specjalistów); w SP1 są przydzielone godziny dla nauczycieli współorganizujących kształcenie specjalne w wymiarze 42h/tyg. (w oddziałach ogólnodostępnych),

SP2 – 66 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 65,05 etaty (84,35 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 4 etaty kadry kierowniczej i 3 etaty specjalistów); w SP2 są przydzielone godziny dla nauczycieli współorganizujących kształcenie specjalne w wymiarze 192h/tyg. (72h w oddziałach ogólnodostępnych i 120h w oddziałach integracyjnych),

SP3 – 72 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 69,93 etaty (90,16 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 4 etaty kadry kierowniczej i 3 etaty specjalistów); w SP3 są przydzielone godziny dla nauczycieli współorganizujących kształcenie specjalne w wymiarze 193h/tyg. (33h w oddziałach ogólnodostępnych i 160h w oddziałach integracyjnych),

SP4 – 53 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 47,01 etaty (58,65 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 4 etaty kadry kierowniczej i 2,63 etaty specjalistów); w SP4 są przydzielone godziny dla nauczycieli współorganizujących kształcenie specjalne w wymiarze 52 h/tyg. (w oddziałach ogólnodostępnych),

SP5 – 67 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 64,24 etaty (83,16 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 3 etaty kadry kierowniczej i 3 etaty specjalistów); w SP5 są przydzielone godziny dla nauczycieli współorganizujących kształcenie specjalne w wymiarze 160 h/tyg. (w oddziałach integracyjnych).

- Obsada w iławskich przedszkolach miejskich obejmuje kadrę kierowniczą, która składa się z 1 etatu dyrektora, 1 etatu zastępcy dyrektora w PM2 i PM6 (w PM3, PM4, PM5 nie ma etatu zastępcy dyrektora), nauczycieli zajęć dydaktycznych oraz specjalistów.

Zgodnie z przepisami art. 42d ustawy Karta Nauczyciela w przedszkolach ogólnodostępnych i integracyjnych wprowadzono minimalną łączną liczbę specjalistów, która jest zapewniona w każdej placówce. Poniżej przedstawiono wielkość etatów kadry pedagogicznej oraz specjalistów:

PM2 – 38 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 35,97 etaty (38,97 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 2 etaty kadry kierowniczej i 5,5 etatu specjalistów: 1 etat psychologa, 1 etat pedagoga specjalnego, 1 etat logopedy, 1 etat fizjoterapeuty, 1 etat terapeuty zajęciowego, 0,5 etatu terapeuty integracji sensorycznej); w PM2 są przydzielone godziny dla nauczycieli współorganizujących kształcenie specjalne w wymiarze 130 h/tyg. (w oddziałach integracyjnych),

PM3 – 15 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 15 etatów (17,08 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 1 etat kadry kierowniczej i 2 etaty specjalistów: 0,5 etatu psychologa, 0,5 etatu pedagoga specjalnego, 1 etat logopedy),

PM4 – 14 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 12,5 etatu (13,5 etatu wliczając godziny nadliczbowe, w tym 1 etat kadry kierowniczej i 2 etaty specjalistów: 0,5 etatu psychologa, 0,5 etatu pedagoga specjalnego, 1 etat logopedy); w PM4 są przydzielone godziny dla nauczyciela współorganizującego kształcenie specjalne w wymiarze 20 h/tyg. (w oddziale ogólnodostępnym),

PM5 – 13 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 12,5 etatu (13,62 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 1 etat kadry kierowniczej i 2 etaty specjalistów: 0,5 etatu psychologa, 0,5 etatu pedagoga specjalnego, 1 etat logopedy); w PM5 są przydzielone godziny dla nauczyciela współorganizującego kształcenie specjalne w wymiarze 20 h/tyg. (w oddziale ogólnodostępnym),

PM6 – 23 nauczycieli (wliczając kadrę kierowniczą i specjalistów) – 21,83 etaty (23,93 etaty wliczając godziny nadliczbowe, w tym 2 etaty kadry kierowniczej i 2,2 etaty specjalistów: 0,55 etatu psychologa, 0,55 etatu pedagoga specjalnego, 1,1 etatu

logopedy); w PM6 są przydzielone godziny dla nauczyciela współorganizującego kształcenie specjalne w wymiarze 20 h/tyg. (w oddziale ogólnodostępnym).

➤ Demografia

- Średnia wieku kadry nauczycielskiej

	Średnia wieku kadry nauczycielskiej w roku szkolnym 2025/2026						
	20-40 lat		41-59 lat		60+		Razem
	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba
Przedszkola Miejskie	37	35,92	56	54,37	10	9,71	103
Szkoły Podstawowe	88	27,24	197	61	38	11,76	323
	125		253		48		426

- Struktura zatrudnienia związana ze stopniem awansu zawodowego

	Stopień awansu zawodowego (w osobach) w roku szkolnym 2025/2026						
	Początkujący		Mianowany		Dyplomowany		Razem
	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba
Przedszkola Miejskie	29	28,16	16	15,53	58	56,31	103
Szkoły Podstawowe	52	16,10	66	20,43	205	63,47	323
	81		82		263		426

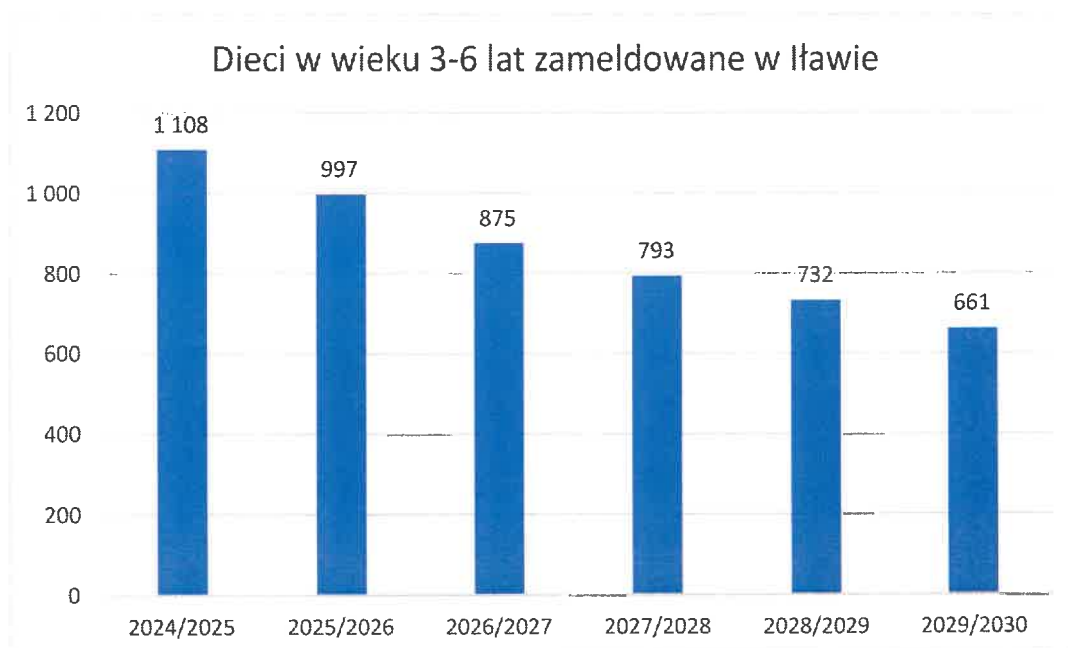
- Wpływ malejącej liczby urodzeń dzieci na zatrudnienie

Ze względu na malejącą liczbę urodzeń w ostatnich latach, w czterech z pięciu przedszkoli miejskich w Ławie, od roku 2024/2025 zmniejszono po jednej grupie przedszkolnej. Pomimo to, przedszkola nadal dysponują wolnymi miejscami. Dane dotyczące urodzeń z ostatnich lat wskazują, że malejąca liczba urodzeń ma istotny wpływ na funkcjonowanie systemu oświaty.

Zjawisko to będzie przekładało się na zatrudnienie nauczycieli oraz organizację pracy placówek przedszkolnych w najbliższych latach. Dane demograficzne mogą wskazywać na początek zmian, z którymi obecnie borykają się dyrektorzy przedszkoli. Mniej dzieci oznacza mniej grup i coraz silniejszą konkurencję między placówkami.

Poniżej przedstawiono wykres przedstawiający prognozę liczby dzieci w wieku 3 - 6 lat, zameldowanych w Ławie. Prognozę przygotowano na podstawie danych z Urzędu Miasta Ławy, z ewidencji ludności.

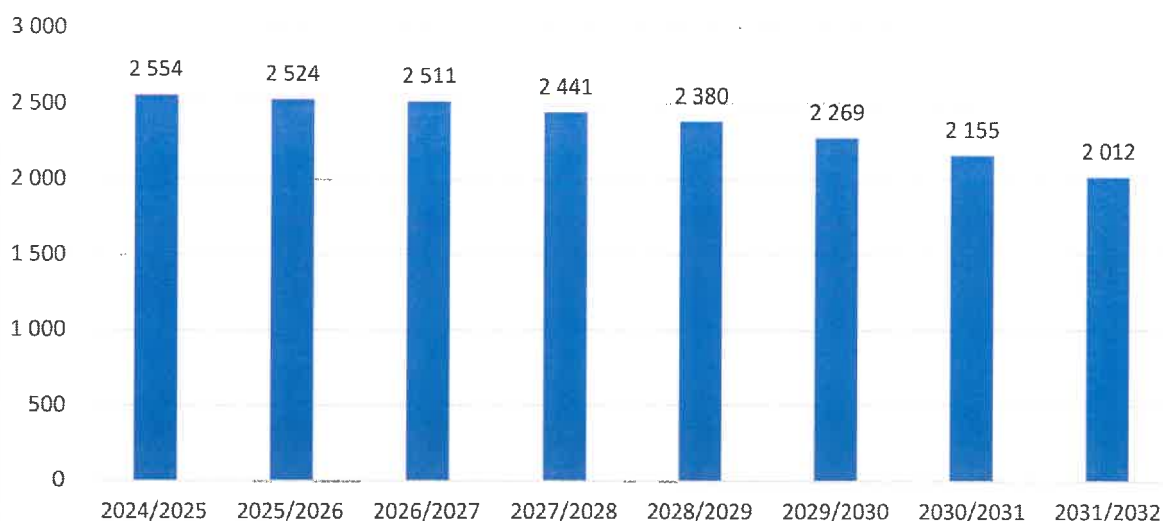

Szkoły na obecnym etapie, nie odczuwają jeszcze negatywnych skutków malejącej liczby urodzeń. Liczba oddziałów oraz zapotrzebowanie na godziny dydaktyczne utrzymują się na poziomie umożliwiającym stabilne zatrudnienie kadry. Malejąca liczba urodzeń będzie miała bezpośredni wpływ na prognozowanie organizacji pracy szkoły w kolejnych latach. Spadek liczby dzieci w rocznikach może w perspektywie kolejnych lat skutkować zmniejszeniem liczby oddziałów, a tym samym ograniczeniem zatrudnienia nauczycieli również w szkołach.

Poniżej przedstawiono wykres przedstawiający prognozę liczby dzieci w wieku 7-14 lat, zameldowanych w Ławie. Prognozę przygotowano na podstawie danych z Urzędu Miasta Ławy, z ewidencji ludności.

Tytuł Uczniowie w wieku 7-14 lat zameldowani w Iławie

➤ Problemy kadry pedagogicznej, z jakimi borykają się iławscy dyrektorzy szkół i przedszkoli

- problemy demograficzne i kadrowe (niski napływ młodych nauczycieli do zawodu – poza nauczycielami edukacji wczesnoszkolnej, ograniczone możliwości zatrudnienia nowych nauczycieli z powodu niżu demograficznego, ryzyko braków kadrowych w przypadku nagłych odejść na emeryturę lub długotrwałych zwolnień lekarskich),
- malejąca liczba urodzeń dzieci (ryzyko zwolnień nauczycieli),
- problemy związane z niedoborem specjalistów (psychologów, pedagogów specjalnych, logopedów) - współczesna szkoła potrzebuje coraz więcej specjalistów,
- trudności w pozyskiwaniu nauczycieli przedmiotów ścisłych,
- warunki pracy i motywacji (wysokie obciążenie psychiczne i wypalenie zawodowe, brak systemowych rozwiązań wspierających dobrostan nauczycieli),
- częste zmiany w przepisach oświatowych oraz poczucie niestabilności systemu edukacji, co wpływa na poczucie bezpieczeństwa zawodowego i długofalowe planowanie pracy,

- rozwiązania prawne, dotyczące zatrudnienia nauczycieli rozpoczynających pracę w zawodzie, które w określonych przypadkach mogą wymagać podejmowania decyzji o długofalowym związaniu się z pracownikiem na relatywnie wczesnym etapie współpracy. W warunkach zmiennych uwarunkowań demograficznych i organizacyjnych, ogranicza to elastyczność w kształtowaniu zatrudnienia i może zwiększać ryzyko po stronie szkoły,
- w SP5, jako obszar do rozwoju, wskazano brak w kadrze nauczyciela posługującego się językiem migowym jako metodą pracy z uczniem, co może ograniczać szybkość i komfort zapewnienia pełnej dostępności komunikacyjnej w sytuacji pojawienia się takiej potrzeby.

➤ Absencja nauczycieli

- Urlopy udzielone w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2025/2026 na dzień 25.02.2026 r.

	Urlopy kadry pedagogicznej w roku szkolnym 2025/2026						
	Urlop dla poratowania zdrowia		Urlop macierzyński/wychowawczy/uzupełniający		Urlop bezpłatny/inny		Razem
	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba
Przedszkola Miejskie	3	2,91	2	1,94	0	0	5
Szkoły Podstawowe	8	2,48	7	2,17	2	0,62	17
	11		9		2		22

- Średnia liczba zwolnień lekarskich w okresie X-XII 2025 (liczba zwolnień lekarskich jest zróżnicowana z uwagi na różnorodność zwolnień, niektóre są jednodniowe, niektóre dłuższe)

liczba zwolnień X-XII 2025	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	PM2	PM3	PM4	PM5	PM6
X/25	12	20	22	13	25	5	4	2	4	5
XI/25	7	16	16	19	21	6	1	3	4	5
XII/25	14	15	19	10	26	8	1	2	2	4
suma:	33	51	57	42	72	19	6	7	10	14
średnia:	11	17	19	14	24	6,33	2	2,33	3,33	4,67

- Absencja nauczycieli w szkołach

W przypadku absencji nauczycieli, we wszystkich szkołach podstawowych są organizowane zastępstwa doraźne. Na zastępstwa dyrektorzy szkół starają się kierować w pierwszej kolejności nauczycieli tych samych lub pokrewnych przedmiotów. Jeśli nie ma możliwości oddelegowania nauczyciela tego samego lub pokrewnego przedmiotu, kieruje się innych nauczycieli, którzy realizują swój przedmiot. Sporadycznie pierwsze i ostatnie lekcje są odwoływane. Plan zastępstw publikowany jest na bieżąco, co pozwala na sprawną organizację pracy szkoły.

Absencje nauczycieli mają w większości charakter krótkotrwały i wynikają głównie z przyczyn zdrowotnych, opieki nad dzieckiem lub zdarzeń losowych. W okresach zwiększonej zachorowalności sezonowej, obserwuje się wzrost liczby nieobecności, co jest zjawiskiem powszechnym i niezależnym od organizacji pracy szkoły. W przypadku długotrwałych nieobecności, najczęściej zatrudnia się nauczyciela na zastępstwo na okres absencji. W praktyce, często są to emeryci, którzy mogą podjąć zajęcia zgodnie z ustalonym planem lekcji, co minimalizuje konieczność reorganizacji pracy szkoły i pozwala utrzymać ciągłość dydaktyczną.

Ponadto, jednym z istotnych czynników wpływających na wzrost absencji nauczycieli oraz uczniów jest obserwowane zjawisko przychodzenia do szkoły dzieci wykazujących objawy

infekcji. W niektórych przypadkach dziecko kierowane jest na konsultację do pielęgniarki szkolnej, a w razie potrzeby rodzic jest proszony o odebranie chorego dziecka ze szkoły. Oprócz tego placówki prowadzą działania informacyjne i profilaktyczne, jednak obowiązujące przepisy nie dają podstaw prawnych do odmowy przyjęcia ucznia z objawami chorobowymi niewymagającymi natychmiastowej interwencji medycznej. W praktyce ogranicza to skuteczność działań zapobiegawczych i powoduje zwiększoną transmisję infekcji w środowisku szkolnym. Problem ten ma charakter środowiskowy i wymaga współodpowiedzialności wszystkich uczestników procesu edukacyjnego, w szczególności rodziców i opiekunów.

Podjęmowane działania profilaktyczne i organizacyjne:

- informowanie rodziców o zasadach postępowania w przypadku objawów chorobowych,
- promowanie zasad higieny i profilaktyki zdrowotnej wśród uczniów,
- racjonalne planowanie zastępstw w celu ograniczenia dezorganizacji zajęć,
- współpraca nauczycieli w ramach zespołów przedmiotowych w zakresie uzupełniania treści programowych.

- Absencja nauczycieli w przedszkolach

W razie nieobecności nauczyciela przedszkola następuje przydział zastępstw zgodnie z kwalifikacjami. Nauczyciele przedszkoli borykają się również z problemem posyłania chorego dziecka do przedszkola. Choroby takie, jak grypa, przeziębienie, choroby pasożytnicze, czy ospa wietrzna są wysoce zaraźliwe i łatwo rozprzestrzeniają się w placówce, dlatego w przedszkolach podejmowane są działania profilaktyczne i organizacyjne, które mają za zadanie informowanie rodziców o zasadach postępowania w przypadku objawów chorobowych u dziecka.

➤ Wpływ absencji nauczycieli na jakość zajęć

Absencja nauczycieli, zwłaszcza długotrwała, ma wpływ na organizację pracy szkoły. Najczęstsze konsekwencje to konieczność organizowania doraźnych zastępstw, często przez nauczycieli innych specjalności, zaburzenie ciągłości procesu dydaktycznego, zwiększone obciążenie pozostałych nauczycieli, w przypadku przedmiotów egzaminacyjnych lub

specjalistycznych, brak nauczyciela o odpowiednich kwalifikacjach, wpływa na efektywność nauczania.

Absencja nauczycieli ma także wpływ na organizację pracy przedszkola. W okresach wzmożonych zachorowań na gripę, czy wszelkiego rodzaju choroby wirusowe, przy dużej absencji kadry, liczba nauczycieli do pełnienia zastępstw jest niewystarczająca i pojawia się problem w przedszkolach z organizacją zastępstw. Jeśli istnieje taka możliwość, wówczas następuje łączenie grup. Ponadto częste absencje kadry pedagogicznej wymuszają reorganizację pracy, co wpływa na stopień aktywności dzieci podczas zajęć prowadzonych przez innego nauczyciela.

Pomimo wymienionych konsekwencji absencji nauczycieli, dyrektorzy placówek oświatowych dokładają wszelkich starań, aby absencje nauczycieli w możliwie najmniejszym stopniu wpływały na jakość procesu dydaktycznego. Dbają o to, by nauczyciele przygotowywali materiały umożliwiające kontynuację zajęć podczas ich nieobecności, a zespoły przedmiotowe współpracowały w zakresie ujednolicenia wymagań i treści nauczania.

DYREKTOR
Iławskiego Centrum Usług Wspólnych

Renata Kamińska

BURMISTRZ
MIASTA IŁAWY

Dawid Kopaczewski

Powyższy temat opracowano na podstawie złożonych informacji przez Dyrektorów iławskich szkół podstawowych oraz Dyrektorów przedszkoli miejskich.

INSPEKTOR
ds. organizacyjnych

Ewelina Czeszejko